

N I E U W S

Stedenband

25e jaargang nummer 1 | juni 2013

**Business to business
in Moermansk**

Pagina 6

In april bracht een grote handelsdelegatie van 40 man een bezoek aan Moermansk. Welke rol heeft de Stedenband hierin gespeeld?

Op bezoek bij NIKA

Pagina 9

Met Nika, een meisje met het syndroom van Down, gaat het goed. En hoe gaat het met de stichting die naar haar vernoemd is?

REDACTIE

Lilian Eefting

Erwin van Klinken

VORMGEVING

Lilian Eefting

CARTOON

Jan-Willem Spakman

VERDER WERKTEN MEE

Marjo van Dijken

Rudy Kapsenberg

Ammy de Raad

Nolda Straatman

Erwin van Klinken

Wouter Offringa

Elisabeth Kooi

STICHTING STEDENBAND GRONINGEN-MOERMANSK

Postadres

Postbus 1667

9701 BR Groningen

Nederland

Bezoekadres | op afspraak

Europaweg 8

9723 AS Groningen

Nederland

Rekeningnr. 2839949

+31.50.36.76.168

www.groningenmoermansk.nl

stedenband.moermansk@groningen.nl

Voorwoord: de rol van stedenbanden	3
Bezoek aan Nadjezda en school "Internat 1"	5
Handelsmissie naar Moermansk	6
NIKA, de organisatie voor kinderen met Down	9
Kindertekenwedstrijd 'Hoe stel jij je Rusland voor?'	10
Homo-emancipatie in Groningen en Moermansk	14
Musical 3000 mijl in 3 seconden	16
Muzikale uitwisseling	17
Vierde bijscholing kinderartsen Moermansk	18
Cartoon	19

Voorwoord van de voorzitter

Marjo van Dijken

De rol van stedenbanden

Na de Tweede Wereldoorlog heerste alom de gedachte dat het goed was wanneer steden (maar ook dorpen) vriendschappelijke contacten zouden gaan onderhouden met steden buiten de landsgrenzen. Er was verwijdering ontstaan en breed werd ingezien dat juist door contacten tussen burgers begrip voor elkaar vergroot zou kunnen worden en littekens versoepeld.

En natuurlijk, in die tijd beschikten we nog niet over e-mail en internet, vakanties in het buitenland waren niet voor iedereen weggelegd, de kennis over “de anderen” was beperkt en vooroordelen speelden een grote rol. Ook de televisie als algemeen toegankelijke bron van informatie was nog in opkomst.

Partnerschappen, vriendschapsbanden of stedenbanden: Europa ontwikkelde zich op burgerniveau, meestal geïnitieerd en gesteund door het lokale bestuur.

Groningen (Stad) liet zich niet onbetuigd – logisch ook gezien haar oude rol als Hanzestad. Banden met steden in Engeland, Oostenrijk, Denemarken, Tsjechië, Estland, Duitsland – ik doe dit even uit mijn hoofd, dus excuses als ik er eentje gemist heb!

Maar onze wereld werd groter, het reizen eenvoudiger en het inzicht groeide dat ook relaties buiten Europa waardevol konden zijn.

En zo geschiedde het dat Stad in 1989 een heuse stedenband aanging met het verre Moermansk. Dat het een Russische stad moest worden was een uitspraak van de gemeenteraad, dat het Moermansk werd was min of meer toeval – een betrokken gemeenteambtenaar had ooit een bezoek aan die stad gebracht.

Waar er aanvankelijk vooral werd ingezet op kennismaking (en voorzichtig: het IJzeren Gordijn speelde nog een rol!), werd er al snel gezocht naar verbreding door middel van projecten op vele terreinen, met een speerpunt op onderwijs en gezondheidszorg. Er ontstond contact tussen de scholieren van het Willem-Lodewijk Gymnasium en het Praedinius Gymnasium en gymnasia in Moermansk en Severomorsk. Vooral het contact met Severomorsk is extra bijzonder: een “gesloten” stad met marinehaven waar de toegang nog steeds bepaald wordt door Moskou ...

De keuze om deze Stedenband te ondersteunen met een “eigen” coördinator (in deeltijd) bleek zeer verstandig: het is zeker deze continue factor geweest die bepalend was (en is) voor het succes.

Want een succes is het geworden: volgend jaar vieren we het 25-jarig bestaan en kunnen we terugkijken op een levende, enthousiaste, maar bovenal breedgedragen Stedenband – wij koesteren onze donateurs! Helaas heeft onze grootste sponsor (de Stad) een forse bezuiniging op het activiteitenbudget aangekondigd, maar wij hopen met acties en onze inmiddels ook stevige band met het bedrijfsleven het ontstane gat te dichten.

Waar tegenstanders van stedenbanden beweren dat het een mislukte en achterhaalde vorm van ontwikkelingswerk betreft: voor de Stedenband Groningen-Moermansk geldt dat zeker niet. Er is sprake van een volwassen en wederkerige relatie, waarin ook heikele onderwerpen als mensenrechten ter sprake kunnen komen. Het kan dan ook geen toeval zijn dat uitgerekend in Moermansk in alle openheid een “House of Equality” geopend is: een ontmoetingsplaats voor mensen die homo- dan wel biseksueel zijn of transgender.

Maar bovenal is dit het moment om, met gepaste trots, vast te stellen dat door de duurzame relatie en het daardoor opgebouwde vertrouwen er ruimte is gecreëerd voor participatie door het bedrijfsleven: de Stedenband heeft deuren geopend. Een recentelijk bezoek aan Moermansk door een brede zakendelegatie onder leiding van de Groninger wethouder Joost van Keulen mag daarvan het bewijs zijn, temeer daar de ontvangende partij niet heeft nagelaten dagelijks de Stedenband te noemen als waardevol instrument, ook waar het economische contacten betreft.

Of de Stedenband over nogmaals 25 jaar nog zal bestaan? Ik weet het niet – en ik denk niemand. Maar op dit moment constateer ik dat de afgelopen jaren het be-

staansrecht meer dan bewezen is en dat wij in 2014 ons 25-jarig bestaan met een optimistische blik richting de toekomst kunnen vieren – al zullen we op financieel gebied wel enkele listen moeten verzinnen. Ons bestaansrecht kan alleen onderbouwd worden door zinvolle activiteiten, en daarvoor is geld nodig – zo simpel is het. Aan menskracht zal het niet liggen: naast de inzet van de coördinator hebben wij geen enkel probleem vrijwilligers aan ons te binden, niet alleen voor structurele (bestuurs)taken, maar ook voor incidentele projecten.

En daar ligt voor mij de belangrijkste basis voor optimisme voor de toekomst: een stedenband moet vooral gedragen worden door burgers en bedrijven en wij zullen alles doen wat in ons vermogen ligt om dit draagvlak in stand te houden en te verbreden! Tot in welke (verre) toekomst dan ook ...

Bezoek aan Nadjezda en school “Internat 1”

Door Ammy de Raad

In 1998 begon voor mij het TACIS-project. Het doel van dit project was om te adviseren bij het oprichten van een school/dagverblijf voor ernstig gehandicapte kinderen. In Moermansk oefende de ouderorganisatie Nadjezda grote druk uit op de gemeente om zo'n school te beginnen. Het begin was echter niet eenvoudig. De leerkrachten hadden geen ervaring met deze kinderen en hadden er ook eigenlijk geen zin in. We hadden er in Groningen een hard hoofd in.

In 2004 ging ik terug naar Moermansk en natuurlijk was ik erg benieuwd hoe het nu op de school ging. Een grote verrassing! De school was geweldig, er waren inmiddels vijftig leerlingen en zeer toegewijde leerkrachten die enorm trots waren op hun school. De kinderen werden met een busje van huis gehaald en de school had veel hulpmiddelen tot zijn beschikking.

In 2011 bracht ik een nieuw bezoek aan Moermansk. De school was nu een onderdeel van een veel grotere school waar veel lichtgehandicapte leerlingen dagelijks naartoe gingen. Als de kinderen het niveau van de normale school niet haalden, konden zij doorstromen naar onze school. In Nederland zouden we dit een dagcentrum kunnen noemen. Wat mij betreft een uitbreiding van de mogelijkheden. Tevens diende zich een nieuw vraagstuk aan: wat moet er gebeuren met de kinderen die 18 zijn geworden? Nadjezda was inmiddels met behulp van een aantal ouders een dagcentrum voor gehandicapte volwassenen gestart, maar daar konden zorgbehoefte jongeren niet terecht. Zo'n centrum moest er nog komen!

In april 2013 was ik er weer. We gingen naar de school en deelden er Nijntjeboekjes in het Russisch uit, een cadeau van GasTerra. Geert Greving ging met Maaike Waalkens mee om ze

uit te reiken. De kinderen genoten van de mooi ingepakte boekjes met ook nog ballonnen erop. En wij genoten van de school. Geweldig, er waren nu drie bussen om de kinderen op te halen van huis. En er was een speciale leerkracht om tien kinderen die te ernstig gehandicapt waren om naar school te gaan, thuis te bezoeken. En het dagcentrum was er ook, bijna klaar! Nog niet helemaal groot genoeg want na zes maanden moet de eerste groep plaatsmaken voor de andere en zo om en om, maar het begin is er.

Handelsmissie naar Moermansk

Door Rudy Kapsenberg

In de geschiedenis van de stedenband is de handelsmissie een regelmatig terugkerend thema. Economische contacten zijn voor de stedenband net zo belangrijk als contacten tussen muzikanten, artsen, leraren, studenten en gehandicapten. In juli 2009 ging er een grote handelsdelegatie onder leiding van staatssecretaris Van Heemskerk naar Moermansk. Initiatiefnemer was toen al het Groningse GasTerra. GasTerra denkt dat er economisch voordeel is te halen uit de goede relaties van een goedlopende stedenband.

Tijdens het bezoek van de staatssecretaris werd nog een somber beeld geschetst over de mogelijkheden voor Nederland om te investeren in Moermansk. Tijdens het bezoek van burgemeester Rehwinkel in september 2012 werd door de Moermanskers vastgesteld dat juist door Nederland heel weinig geïnvesteerd werd in Moermansk. Dit terwijl toch 60% van de Moermanskse export naar Nederland ging.

Geert Greving van GasTerra, die wederom van de partij was, vroeg meteen aan wat voor soort investeringen de Russen dachten. Ze noemden een olieterminal, toch al gauw een investering van enkele miljarden. Geert Greving ging vervolgens proberen dit te regelen.

Er ontstond een correspondentie tussen GasTerra en de minister van economische zaken in de provincie Moermansk, dhr. V.B. Gurbanov. De Stedenband faciliteerde de correspondentie.

Op een gegeven moment stelde minister Gurbanov de Nederlanders voor dat het het beste zou zijn om de conferentie van Murmanshelf te bezoeken. (Murmanshelf is in Moermansk de organisatie die alle bedrijven vertegenwoordigt en verenigt, die ook maar iets met het thema olie en gas te maken hebben.) Deze conferentie had als thema: “Investeren in het arctisch gebied”, en zou gehouden worden op 9 april 2013. Het aanvankelijke plan om met een kleine verkennende delegatie deze conferentie te bezoeken, werd al snel verlaten. Het is beter het ijzer te smeden als het heet is. De Scandinaviërs zijn daar altijd in groten getale aanwezig, Nederland moet daar zich ook laten zien. Nederland heeft de knowhow op juist die gebieden en beschikt over geschikte financiële middelen.

Een organisatiecomité voor deze handelsmissie werd zo onder leiding van dhr. Joost van Keulen, wethouder in Groningen van onder andere economische zaken, opgezet. De delegatie bestond verder uit een afvaardiging van het Nederlands consulaat in St.-Petersburg, GasTerra

en de Stedenband Groningen-Moermansk. Dat ook het Nederlandse bedrijfsleven vertrouwen had, mag blijken uit het grote aantal deelnemers. De delegatie* die op 8 april in Moermansk aankwam, bestond uit 40 personen, die het topsegment van het Nederlandse bedrijfsleven vertegenwoordigden.

Op de conferentie van Murmanshelf kwamen veel thema's aan de orde die Moermansk als handelscentrum belangrijk maken. Moermansk is de toegangspoort voor de scheepvaartroute om de Noord. Landen als Japan en China liggen dan opeens tienduizenden kilometers dichterbij. De route wordt opgehouden door gigantische ijsbrekers die in Moermansk hun thuishaven hebben. Moermansk is de enige ijsvrije haven van Europees Rusland met vrije toegang tot de wereldzeeën. Vanuit Moermansk bestaat de mogelijkheid om in de omgeving gigantische aardgas- en olievelden te exploiteren. Omvangrijke investeringen in infrastructuur en onderwijs zijn noodzakelijk om dit blijvend te onderhouden en te verbeteren. Nederland zou bij uitstek het land kunnen zijn om hierin een rol te spelen. Dat zou niet alleen goed zijn voor Rusland, het zou ook de Nederlandse economie, en de Groningse economie in het bijzonder, een boost kunnen geven.

De conferentie verliep goed, er waren enkele bijzonder interessante presentaties. De top van de Moermanskse politiek was vertegenwoordigd, evenals topdiplomaten uit Nederland, Finland en Noorwegen. De Finnen en de Noren waren inderdaad sterk vertegenwoordigd, maar de Nederlandse delegatie was het grootst, wat niet onopgemerkt bleef. De Nederlandse consul-generaal dhr. Jennes de Mol stal de show toen hij de vrouwelijke gouverneur van Moermansk, mevrouw Marina Kovtoen, een door de Stedenband meegebrachte oversized bos tulpen cadeau deed. De conferentie bood de mogelijkheid tot gesprekken in de wandelgangen en tijdens het diner werd nog menig zakelijk gesprek gevoerd.

De Groninger wethouder voerde ondertussen samen met de consul-generaal, GasTerra en Vopak economische gesprekken met de gemeente Moermansk en de provincie Moermansk. Bij de gemeente Moermansk viel op dat ze weinig concrete ideeën had om de economie van hun stad verder te ontwikkelen. Vaak weet ze dit aan de reden dat veel zaken niet in hun bevoegdheid lagen.

De ideeën voor de olieterminal verkeren nog in een beginstadium. Elke optionele locatie voor de terminal heeft zijn voor- en nadelen, momenteel zijn de autoriteiten nog te afwachtend en schuiven ze de beslissingen naar anderen door. Zo wacht iedereen op iedereen en gebeurt er ondertussen niet veel.

De wethouder had ook tijd voor het herdenken van de slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog. Zo legde hij bloemen bij de eeuwige vlam voor het beeld van Alyosha, de enorme betonnen soldaat die de wacht houdt over de haven van Moermansk. Heel wat bescheidener is het graf van de Nederlandse zeeman Jan ter Laak, slachtoffer van de konvoien naar Moermansk en het enige Nederlandse oorlogsgraf in Moermansk. Speciaal voor de gelegenheid was het graf sneeuwvrij gemaakt. Ook werd de Koersk niet vergeten. Daar worden de soldaten herdacht die omgekomen zijn in vreedstijd. Het monument is een onderdeel van de echte onderzeeër, die destijds door het Nederlandse bedrijf Mammoet geborgen is.

De volgende dag hadden de Nederlanders een zakenontmoeting georganiseerd. De hele zaal was opgedeeld in tafeltjes waarachter elk Nederlands bedrijf plaatsnam. The Northern Chamber of Commerce in Moermansk had een heel schema opgesteld en steeds namen andere Russische bedrijven plaats aan een Nederlandse tafel.

Er zijn veel gesprekken gevoerd en de deelnemers waren tevreden met de organisatie van het geheel. De missie was zeker voor herhaling vatbaar. In november gaat dan ook de vol-

gende missie en in 2014, als de Stedenband 25 jaar bestaat, gaat de delegatie weer. Ook vanuit Moermansk verwacht men economisch getinte bezoeken aan Groningen. In maart bezocht een agrarische delegatie Groningen. In juni van dit jaar verwacht men een politiek-economische delegatie uit Moermansk.

De stedenband zal deze ontwikkelingen nauwgezet volgen en waar mogelijk actief ondersteunen. Wanneer er waardevolle economische contacten tot stand gekomen zijn, zullen we dat zeker aan u melden.

** Deelnemende bedrijven en instellingen handelsmissie april 2013 naar Moermansk: Akzo Nobel, Basamro, Boskalis, consulaat-generaal in St.-Petersburg, GasTerra, gemeente Groningen, Hanzehogeschool, Royal Haskoning, Sealane, SNN, Stedenband Groningen-Moermansk, Tebodin, universiteit van Wageningen, Van Oord, Vopak, Wagenborg, Wijnne&Barends, Windlife Energy, Witteveen+Bos.*

NIKA, de organisatie voor kinderen met Down

Door Ammy de Raad

Al enige tijd hoorden we niet zo veel meer van NIKA. Vorig jaar was het al begonnen. De kantoorruimte was wegens geldgebrek nog niet gereed. Er stond nog wel een nieuwe conferentie gepland, maar ook daarover werd het steeds stiller. In september 2012 zijn enkele bestuursleden op bezoek geweest bij Elena, de moeder van Nika, naar wie de organisatie vernoemd is. Zij had begrepen dat er binnen de club problemen waren en dat er zodoende een andere organisatie was opgezet.

In april van dit jaar ben ik in Moermansk geweest, een goede gelegenheid om opnieuw contact te zoeken met Elena. In een gesprek werd duidelijk dat zij veel problemen had met het bijeenhouden van de groep ouders. De meeste ouders werkten niet echt mee in de organisatie. Alleen kreeg zij dat ook niet meer voor elkaar. Voorlopig is de club NIKA dus niet actief.

Wel is er in de korte tijd van het bestaan een geweldig succes bereikt. Er is een kleuterklas waarin vier kinderen met het downsyndroom en acht gewone kinderen zitten en deze groep gaat gewoon door als onderdeel van een bestaande school. Er lijkt daarmee een grote stap gezet naar de belangrijkste doelstelling van NIKA, het integreren van kinderen met het downsyndroom in het normale leven.

Gezamenlijk besloten we dat we voorlopig stoppen met de contacten met Elena en haar club. Mocht de club weer actief worden, dan kunnen we opnieuw contact overwegen.

En met Nika, de dochter van Elena en de naamgeefster van de stichting, gaat het geweldig!

Kindertekenwedstijd ‘Hoe stel jij je Rusland voor?’

Nederlandse kinderen over Rusland

Door Nolda Straatman

Na maanden van voorbereiding was het op woensdag 15 mei eindelijk zover. Alle tekeningen waren gemaakt, ingeleverd en beoordeeld. De prijswinnaars konden uit handen van burgemeester Peter Rehwinkel hun prijs in ontvangst nemen en hun eigen werk bewonderen op de speciaal ingerichte tentoonstelling in de Openbare Bibliotheek. Het was gelukt. De succesvolle kindertekenwedstrijd ‘Hoe stel jij je Nederland voor?’, die vorig jaar ter voorbereiding op het Nederlands-Russische vriendschapsjaar 2013 in Moermansk was georganiseerd, had nu ook een Groningse tegenhanger. Er was eenzelfde wedstrijd tot stand gekomen met de opening en prijsuitreiking op 15 mei tot resultaat.

Wat er vooraf ging

Al voordat de wedstrijd in Rusland was afgelopen, begon het bestuur van de Stedenband in de persoon van Joyce Huisman met het samenstellen van een commissie om in Groningen een

tekenwedstrijd te organiseren onder de titel: ‘Hoe stel jij je Rusland voor?’. Via een ander bestuurslid en oud-studiegenootje Lilian Eefting kwam ik in aanraking met dit initiatief en werd mij gevraagd mee te denken en te helpen bij de organisatie. De Stedenband was mij al bekend vanuit mijn middelbareschooltijd en was medeverantwoordelijk voor mijn eerste kennismaking met Rusland. Deze kennismaking vond ik heel bijzonder en vormde de basis voor mijn interesse in Rusland. Ik was dus erg benieuwd wat de Groningse kinderen vandaag de dag van Rusland zouden vinden en wat ze zich hierbij voorstelden. De uitnodiging om mee te helpen heb ik dan ook aangenomen en met een zeskoppige commissie gingen we aan de slag.

Toen uiteindelijk een datum geprikt was om te gaan vergaderen konden we van start gaan. Maar wat komt er allemaal kijken bij zo’n tekenwedstrijd, prijsuitreiking en tentoonstelling. Allereerst moesten er natuurlijk deelnemende scholen worden gevonden, zodat de leerlingen in de leeftijd van 7 t/m 16 jaar ons konden laten zien hoe zij zich Rusland voorstelden. Iedereen had wel ideeën van scholen die dit vast leuk zouden vinden en die wel benaderd konden worden om mee te doen. De scholen werden verdeeld en het mailen en bellen kon beginnen. Al snel hadden we van enkele scholen een voorlopige toezegging binnen en werden de scholen officieel uitgenodigd. Ook werden begin januari nog enkele kinderopvangcentra benaderd. Uiteindelijk resulteerde dit in de deelname van de volgende scholen en instellingen: Brederoschool, GSV International Department, Russische School (Lorentzstraat), Russische School (Russisch Centrum), De Petteflet, BK050, Kamerlingh Onnes, Reitdiepcollege, Praedinius Gymnasium, H.N. Werkmancollege, International School Groningen, Maartenscollege, Boerhaaveschool, W.A. Lieflandschool, SKSG Atlantis (locatie Boegbeeld), SKSG BSO de Regenboog, SKSG Paddeltje, Kids First BSO Hummelhof, Kids First BSO Reitdiephaven.

Nu nog de jurering, een locatie voor de expositie en de hele opening regelen. Joyce Huisman vond in de Openbare Bibliotheek de ideale locatie voor zowel de tentoonstelling als de opening. Niet alleen konden de schilderijen hier schitterend hangen, ook was de samenwerking erg plezierig en konden wij op onze beurt leren van de ervaring van de bibliotheekmedewerkers. Openbare Bibliotheek, bedankt!

Astrid Kuster wist al snel geschikte juryleden te vinden, die onder leiding van onze kunstenaar Anja Lofvers vakkundig de ingestuurde werken konden beoordelen. Dit was een hele klus, die een lange avond in beslag nam. Uiteindelijk kwam onze vijfköppige jury, gevormd door Stedenbandvoorzitter Marjo van Dijken, commissielid Noord-Nederland Rusland 2013 Annette Doornbosch, kunstenaar van Russische afkomst Alexandra van Noordt, kunstenaar Angélique Boter en kunstenaar Tom Dubbeldam, tot een unaniem oordeel.

Voor deze uitverkoren winnaars moesten nog originele prijzen bedacht en gekocht worden. Natuurlijk met een Russisch karakter. Wie kon ons hier nu beter in adviseren dan de Russische eigenaresse van Vjatka, het Russische winkeltje aan de Paterswoldseweg? Vol goede moed togen Joyce Huisman en mede-commissielid Karen Mulders naar Vjatka, om daar een middag rond te struinen en iets leuks uit te zoeken. We hadden nooit zulke leuke prijzen kunnen uitreiken zonder de deskundige hulp en financiële steun van het Russische winkeltje, GasTerra en Noord-Nederland Rusland 2013. Allen heel veel dank!

Alles was geregeld en niets stond een bijzondere opening op 15 mei meer in de weg. Maar als kers op de taart hebben Leef in tekst, Ontwerpstudio Bont!, Martini Architecten en Drukkerij Wm Veenstra het mogelijk gemaakt om net als in Moermansk ook van deze wedstrijd en

tentoonstelling een boekje samen te stellen en te drukken. Ook hen willen we hartelijk danken voor hun inzet en sponsoring. Zonder alle bovengenoemde personen en organisaties hadden we deze wedstrijd, de opening en de tentoonstelling niet tot zo'n succes kunnen maken.

En de winnaar is...!

De kinderen uit de stad Groningen in de leeftijd van 7 t/m 16 jaar hebben ons naar aanleiding van onze vraag 'Hoe stel jij je Rusland voor?' overstelpet met ruim 200 tekeningen. En het resultaat mag er zijn. Op de opening op 15 mei jl. wilde burgemeester Rehwinkel aanvankelijk nog overtuigd worden van de creatieve vermogens van de deelnemers. Hij vroeg zich af of Nederlandse kinderen net zo kunstzinnig waren als Russische kinderen. Aan het eind van de middag kon hij niet meer om het resultaat heen. Na de opening door de voorzitter van de Stedenband Marjo van Dijken reikte de burgemeester dan ook enthousiast en met uitgebreide aandacht voor de kinderen en hun werk de prijzen uit.

Na deze officiële opening – waar zo'n honderd man op af was gekomen – toog het hele gezelschap naar de jeugdafdeling van de Openbare Bibliotheek. Hier waren de 35 beste werken, waaronder die van de prijswinnaars natuurlijk, opgehangen. De tekeningen zijn prachtig: in kleur en grijstinten, getekend, geschilderd, opgezet als collages van papier of met textiel. Geen techniek of materiaal werd geschuwd om de beste resultaten te bereiken. Er werd zelfs een heus 3D-werk ingeleverd, dat op de tentoonstelling te bezichtigen is.

Maar hoe denken onze Groningse kinderen eigenlijk dat Rusland eruitziet? Gezien de vele tekeningen moeten er in Rusland heel veel kathedralen zijn met uivormige spitsen en bezit iedere Rus minstens één matrosjka. Opvallend genoeg werd er lang niet altijd ijs en sneeuw getekend. Sneeuw en kou, iets waar Rusland toch vaak mee geassocieerd wordt, maar niet altijd terecht. Onze Groningse scholieren hebben dus over het algemeen een redelijk goed beeld van ons partnerland. Of zou dit komen doordat de juf of meester naar aanleiding van ons lespakket aandacht aan Rusland heeft besteed? Hoe het ook zij, ik denk dat deze wedstrijd voor ons allemaal een bijzondere kennismaking met Rusland heeft betekend, en daarmee zeker zijn doel heeft bereikt.

Wilt u Rusland ook ervaren door de ogen van Nederlandse kinderen? De tentoonstelling in de Openbare Bibliotheek is nog t/m 30 juni te zien. Dus bent u in de buurt of moet u er speciaal voor naar de stad, ik zou het zeker doen, want het is de moeite waard.

We hopen dat de leerlingen en hun docenten nieuwsgierig zijn geworden naar Rusland, Moermansk, haar geschiedenis, cultuur en natuur. We hebben naar aanleiding van de tekenwedstrijd een digitaal lespakket samengesteld, dat gebruikt kan worden van biologie, tot geschiedenis en aardrijkskunde. Een hele klus, die zonder Lilian Eefting en Karen Mulders niet geklaard zou zijn. Wij hopen dat de deelnemers ervan genoten hebben en hierin inspiratie hebben gevonden voor hun tekeningen. Mochten er docenten onder jullie, lezers, zijn die ook wel oren hebben naar dit lesmateriaal, dan is dit voor 9 euro te verkrijgen via: <http://www.boekenbestellen.nl/boek/rusland-lesmateriaal-voor-kinderen>.

Homo-emancipatie in Groningen en Moermansk

Door Erwin van Klinken

Op 21 september 2012 is in Moermansk het House of Equality geopend. Een plek waar homo's en transgenders terecht kunnen voor vragen, en waar openlijke discussies gevoerd kunnen worden over maatschappelijke LGBT-vraagstukken.

Het is het eerste en enige centrum waar tevens psychische en gerechtelijke hulp aangeboden wordt. Het project wordt vrijwel geheel gerund door vrijwilligers.

De opening van deze vestiging is een nieuwe mijlpaal in de strijd tegen de ongelijke behandeling van homo's en transgenders in Rusland. De oprichting is te danken aan het samenwerkingsverband tussen mensenrechtenorganisaties en de lokale LGBT-tak in Moermansk, Maximum.

Met de opening van het House of Equality willen de initiatiefnemers probleemvraagstukken bespreekbaar maken in Rusland en begrip kweken voor de rechten van homo's en transgenders in hun land. Zij willen dit doen door verschillende projecten te organiseren, zoals sport- en kunstevenementen, en door diverse workshops te presenteren.

Voor een regio als Moermansk, waar de gemeenschap hecht is en de sociale controle groot, hebben velen angst uit te komen voor hun seksuele geaardheid. Het is van belang om juist in deze minder verstedelijkte gebieden aandacht te vragen voor deze problematiek. Hier laat het begrip voor andersgeaarden sterk te wensen over. Zij voelen zich vaak bedreigd en zijn bang niet geaccepteerd te worden. De LGBT-gemeenschap in Moermansk wil graag met het House of Equality een veilige haven creëren waar mensen op basis van gelijkwaardigheid met elkaar van gedachten kunnen wisselen.

De voorzitter van het House of Equality, Sergej Alexeenko (foto), heeft in februari op uitnodiging van LGBT-Groningen en de Stedenband een zesdaags bezoek gebracht aan de stad Groningen. Voor hem was een uitgebreid programma samengesteld. Zo heeft hij de burgemeester van Groningen Rehwinkel en Europarlementariër Van de Camp ontmoet en heeft hij met meerdere instanties gesproken die zich inzetten voor emancipatie en acceptatie van homo's en transgenders. Burgemeester Rehwinkel liet weten zich grote zorgen te maken over de recente ontwikkelingen in Rusland en verwelkomde de initiatieven van de LGBT-gemeenschap dan ook van harte.

Tijdens het bezoek is er uitgebreid gesproken over de toekomstige plannen van de LGBT-afdelingen. Ter sprake kwam onder andere het maken van een film, die gemaakt zal worden om aandacht te vragen voor de positie van homo's en transgenders in Moermansk. Met deze film, *5000 Roebel*, willen de makers het leven van de andersgeaarden in Moermansk schetsen. Ze hopen hiermee het debat over de houding van de Russische regering ten opzichte van de mensenrechten levendig te houden. De film zal na voltooiing vanzelfsprekend in het House of Equality te zien zijn en draagt daarmee hopelijk bij tot een positief beeld van de LGBT-

gemeenschap in Moermansk.

Begin april heeft de gemeente Groningen een handelsmissie naar Moermansk georganiseerd om economische contacten aan te halen en te verstevigen. Een deel van de delegatie heeft tijdens dit bezoek het House of Equality bezocht. Tevens heeft ze gesproken met de lokale LGBT-gemeenschap. Het contact met de LGBT-gemeenschap was een uitdrukkelijke wens van de delegatie, zij wilde hier onder andere mee laten zien welk belang zij hechtte aan een gelijke behandeling van homo's en transgenders. De delegatie hoopt dan ook dat ze met dit bezoek, juist nu de rechten van deze groepen in Rusland onder druk staan, anderen heeft gemotiveerd zich sterk te maken voor dit maatschappelijk knelpunt.

Musical 3000 mijl in 3 seconden

Door Erwin van Klinken

Op 7 juni voerde het Noord-Nederlands Orkest samen met leerlingen van het Praedinius Gymnasium en het Gymnasium No 1 van Moermansk een musical uit in de Oosterpoort. Het Aulos Consort zorgde voor extra muzikaal dynamiek.

Het project is mede dankzij inzet van de Stedenband geïnitieerd en heeft als titel '3000 mijl in 3 seconden' meegekregen. De titel slaat op de vertragingstijd waar je mee te maken krijgt als je probeert een videoverbinding met een stad als Moermansk te creëren. Door deze vertraging is het praktisch onmogelijk samen muziek te maken of een lied te zingen. Logisch gevolg is

dat je elkaar dus moet opzoeken om samen en synchroon muziek te maken. Dit thema komt tijdens de musical herhaaldelijk terug.

De musical gaat over een verliefd stel dat niets liever wil dan samenzijn en samen zingen. De Russische Jevgeni uit Moermansk gaat daarom op reis om via Moskou uiteindelijk bij zijn meisje Merel in Groningen aan te komen. Onderweg loopt hij tegen veel hindernissen aan, maar hij bereikt uiteindelijk zijn doel.

Het verliefde stel staat symbool voor de vriendschap van de Stedenband Groningen-Moermansk. Door deze vriendschap en wederzijds begrip komen twee verschillende werelden bij elkaar.

Het samenwerkingsproject is opgezet in het kader van het Nederland-Ruslandjaar 2013 en heeft als doel de verschillende culturen op een originele manier te verbinden en te verenigen. Het project richt zich specifiek op de belevingswereld van de kinderen. Doel is om de schoolgaande jongeren kennis te laten maken met de wereld van de klassieke muziek. Speciaal voor deze uitvoering heeft het NNO bekende klassieke composities afgewisseld met populaire muziek en specifiek Russisch repertoire. Zowel Nederlandse als Russische jongeren laten tijdens deze musical hun talenten zien. Het geheel is een uitgebalanceerde voorstelling geworden, een musical vol zang en muziek.

Het bijzondere van dit project is dat op deze manier de jongeren niet alleen op een informatieve manier worden benaderd, maar ook actief deelnemen aan een musical met het NNO. Door de musical uit te voeren in de concertzaal waar het NNO vaker optreedt, hopen de initiatiefnemers dat meer jongeren uit het publiek geïnspireerd raken en een goede indruk krijgen van het klassieke genre.

Muzikale uitwisseling

Door Wouter Offringa

Mede in het kader van het Nederland-Ruslandjaar van 2013 is vorig jaar het plan ontstaan een muzikale uitwisseling op gang te brengen tussen Groningen en Moermansk. Dit plan kreeg ik al toen ik in 2010 met het schoolorkest Aulos van het Praedinius Gymnasium op bezoek was in Moermansk. Er bleek daar een levendig muzikaal klimaat te zijn en het leek mij leuk de musici aldaar beter te leren kennen.

Met dit plan en met steun van de gemeente Groningen en de Stedenband ben ik van 12 tot 17 maart met een bevriende cameraman (Wout Boekeloo) in Moermansk geweest om in een paar dagen zo veel mogelijk mensen te spreken en te zien spelen. We hebben muziekscholen, oefenruimtes in buitenwijken van de stad en nachtclubs bezocht. We hebben tevens de grote concertzaal van Moermansk gezien en hebben gesproken met allerlei mensen uit de muziekwereld. Dit waren onder andere muzikanten die in de Sovjettijd in Amerika hebben opgetreden,

tot gedreven film- en muziekschrijvers en de directeur van een van de lokale televisiestations.

We hebben vele bandjes zien spelen en alles gefilmd met twee camera's. Dit alles willen we verwerken tot een reportage van ongeveer 20 minuten die we in juni willen laten zien in het conservatorium van Groningen voor een publiek van muzikanten uit Groningen en andere muzikaal geïnteresseerden. We hopen dat de reportage, die nu nog gemonteerd wordt, een startsein zal zijn voor initiatieven die leiden tot misschien wel een jaarlijkse uitwisseling van muziek tussen Groningen en Moermansk. Hierbij kun je denken aan optredens in Vera, het Grand Theatre, en aan educatieve ontmoetingen op het conservatorium die kunnen leiden tot gezamenlijke optredens. Het geheel zou dan in een soort muzikale driedaagse gegoten kunnen worden, die is toegespitst op uitvoeringen van Moermansker musici. Hetzelfde kan natuurlijk in Moermansk georganiseerd worden en dan met inbreng van Groningse musici. In Moermansk is men op voorhand zeer geïnteresseerd.

Vierde bijscholing kinderartsen Moermansk

Door Elisabeth Kooi

Eind september 2012 vertrok voor de vierde jaargang een delegatie kinderartsen uit het UMCG naar Moermansk, de grootste stad ter wereld ten noorden van de poolcirkel, nog net op tijd voor de koude winter. In het kader van de stedenband tussen Groningen en Moermansk organiseerde kinderarts prof. Pieter Sauer wederom enkele bijscholingsdagen voor kinderartsen uit

Moermansk.

Nadat deze bijscholing de afgelopen twee jaar in St.-Petersburg had plaatsgevonden, gingen wij dit jaar weer naar Moermansk zelf. Na een zeer welkom onthaal bestond het driedaags bezoek uit rondleidingen langs enkele kinderafdelingen in verschillende ziekenhuizen van de stad en twee bijscholingsdagen.

Bij de rondleidingen bleek dat het verschil met de zorg voor zieke kinderen in Nederland op sommige vlakken redelijk klein is, maar op andere vlakken juist heel groot. Zo werden wij in een splinternieuw perinatologieziekenhuis rondgeleid met op het oog alle geavanceerde technieken aanwezig, maar tegelijk nog veel ouderwetse ideeën over de inzet ervan en over de ziektebeelden van de patiënten. Andere ziekenhuizen waren meer vervallen grote gebouwen, waar zusters met hoofdkapjes op stoelen in lange gangen onder schemerlampjes de wacht leken te houden bij overvolle 6-persoonskamers met spelende en rennende kinderen. In die kamers waren veel patiëntjes te zien met hun ledematen in het gips die waren gehangen in ijzeren stellages (een beetje zoals het er in Nederland vijftig jaar geleden uitzag?).

De iets oudere kinderen vonden het erg leuk en spannend hun gebrekkige Engels met ons te mogen oefenen. De jongere kinderen hingen tegen hun moeders of de verpleegkundigen met grote ogen naar ons te kijken. Erg enthousiast ontvingen ze de speeltjes die wij in een grote koffer hadden meegenomen. De koffer vol Goofy's en Mickey's was bijna op het vliegveld van St.-Petersburg in beslag genomen door de douane. Wie reist er nu met een grote koffer vol speelgoedfiguren, dat moet wel smokkelwaar zijn, of gevuld met uit Nederland afkomstige drugs. Na drie speeltjes bij de douanier ingeleverd te hebben (zou hij drie kinderen hebben?) mochten we er toch Rusland mee in.

Naast rondleidingen langs kinderafdelingen in drie verschillende ziekenhuizen (van de in totaal zes ziekenhuizen in Moermansk, ± 330.000 inwoners, voornamelijk jonge werkende mensen met gezinnen), was er een dagvullend bijscholingsprogramma. Uit de verscheidene ziekenhuizen kwamen deelnemende kinderartsen naar een collegezaal in het centraal gelegen hotel. Daar ontstonden leuke interactie en interessante discussies over de verschillen en overeenkomsten van behandeling en diagnostiek bij zieke kinderen. Opvallend daarbij was het grote verschil dat bleek in de mate waarin gebruikgemaakt wordt van medisch-wetenschappelijke literatuur en hoe tegen wetenschappelijk onderzoek wordt aangekeken. Niet alleen is in de ziekenhuizen in Moermansk de toegang tot het internet zeer beperkt (alleen via de computer van de professor), ook is het nog heel gebruikelijk te handelen zoals de protocollen voorschrijven en zoals de professor dicteert. Die protocollen worden overigens door de overheid uitgebracht en hebben, zo werd uitgelegd, een sterke juridische status. Zo is het bijvoorbeeld protocollair, en dus wettelijk verplicht, alle te vroeg geboren baby's kunstmatig met zuurstof te beademen na hun geboorte, ook al lijken ze dit vaak niet nodig te hebben. In Nederland zou zo'n baby met alleen twee sprietjes in de neus ondersteund worden bij de eigen ademhaling, om eventuele beademings- en zuurstofschade te voorkomen.

De deelnemende Nederlandse kinderartsen gaven presentaties over verscheidene onderwerpen: Terry Derks, kinderarts-fellow metabole ziekten, doceerde over patroonherkenning bij zeldzame ziektebeelden en over het zoeken naar diagnoses met gebruik van internet; Marc Roofthoof, kindercardioloog, vertelde over diagnostiek en behandeling van aangeboren hartafwijkingen; Elisabeth Kooi, kinderarts-neonatoloog, presenteerde over circulatieproblemen bij pasgeborenen; en Pieter Sauer gaf bijscholing over voeding voor zieke en pasgeboren kinderen.

Zeer vriendelijk en gastvrij werden de Groningers mee uit eten genomen en zelfs de Russische sauna werd bezocht. Ook kregen wij in een ouderwetse ambulance een rondleiding langs de haven aan een fjord van de Barentszee.

Wederom een zeer interessant bezoek, met zeer vriendelijke mensen, waardevolle discussies maar soms ook frustrerende beperkingen voor de Russische collega's, die duidelijk hart voor hun werk hebben. Hopelijk hebben de Groningse kinderartsen ook dit jaar weer een klein steentje mogen bijgedragen aan de kwaliteit van zorg voor zieke kinderen in Moermansk.

Wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een mailtje naar stedenband.moermansk@ groningen.nl

Wilt u donateur worden om: het Ruslandjaar een succes te laten worden
of onze projecten te steunen,
u kunt uw bijdrage storten op gironummer 2839949

Voor verdere info, zie onze website: www.groningenmoermansk.nl

STICHTING STEDENBAND GRONINGEN MOERMANSK

Postadres
Postbus 1667
9701 BR Groningen
Nederland

Rekeningnr. 2839949
+31.50.36.76.168
www.groningenmoermansk.nl
stedenband.moermansk@ groningen.nl

Bezoekadres | op afspraak
Europaweg 8
9723 AS Groningen
Nederland